

Kritéria výběru účetního programu pro malé a střední firmy[#]

Michal Hora^{*}

Úvod

V dnešní době se už ani malé a střední firmy¹ neobejdou bez moderní výpočetní techniky pro vedení účetnictví. Ve většině případů spoléhají na nákup tzv. krabicových programů. Na trhu jich je velká řada, ale vybrat mezi nimi ten správný pro svoji potřebu má už svoje úskalí. Na následujících řádcích bychom si měli ve stručnosti nastínit, na co by se měly malé a střední firmy zaměřit při výběru vhodného programového vybavení.

K jednotlivým kritériím podrobněji

Programy pro vedení účetnictví nabízí řada dodavatelů. Ale při výběru si firmy musí uvědomit, pro koho je daný program určen a jakou činností se firma zabývá. Samozřejmě, že firma, která se zabývá se výlučně obchodní činností, nebude potřebovat program, který zvládá např. přípravu a řízení výroby. Naopak do výběru by se neměl dostat takový program, který už od počátku je určen pro jiný typ organizace. Na tomto místě je vhodné také zvážit organizační strukturu a případnou možnost práce v počítačové síti. Ne každý program umožňuje například výměnu dat prostřednictvím modemu.

Každý potencionální uživatel programového vybavení si musí uvědomit, jaké je jeho stávající technické vybavení, tzn., na jakém hardware by měl vybíraný program pracovat. V podstatě to znamená poměřit stávající konfiguraci svého technického vybavení s doporučenou konfigurací od dodavatele programu. Doporučenou konfiguraci by firmy měly považovat jako tu nejmenší možnou pro relativně snadnou práci s programem. Ve většině případů dodavatel udává nároky na minimální konfiguraci, ale tou by se firmy vůbec neměly řídit. Tato konfigurace zajišťuje většinou úspěšnou instalaci programu a jeho spuštění. Samotná práce s programem je potom zpravidla velmi obtížná a zdlouhavá.

Někteří dodavatelé programů nabízejí takzvané modulové řešení. Toto řešení spočívá v nákupech jednotlivých modulů informačního systému. Týká se to především účetnictví, mezd, banky, pokladny, majetku, fakturace, zásob, dopravy apod. Modulové řešení je výhodné především pro ty firmy, kteří očekávají růst a jednotlivé moduly mohou postupně přikupovat. Spojení modulů mezi sebou se očekává automaticky při instalaci.

Dalším podstatným rysem je další vývoj a podpora uživatele od dodavatele programu. Jestliže si firma vybere program, který se dále nevyvíjí, riskuje neaktuálnost a nepřizpůsobivost zvoleného programu například legislativním požadavkům. To může mít za

---

[#] Článek je zpracován jako jeden z výstupů výzkumného záměru *Rozvoj účetní a finanční teorie a její aplikace v praxi z interdisciplinárního hlediska* s registračním číslem MSM6138439903.

^{*} Ing. Michal Hora – odborný asistent; Katedra finančního účetnictví, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3; <hora@vse.cz>.

¹ Malí a střední podnikatelé jsou definováni v Příloze I. Nařízení Komise (ES) č. 70/2001, o podpoře malého a středního podnikání ve znění Nařízení Komise (ES) č. 364/2004.

následek např. nevyhovující výstupy pro výkaznictví např. pro výpočet DPH. Stejně tak vybraný dodavatel by měl v dnešní době podporovat své uživatele alespoň na takzvané Hotline po telefonu. Je však pravděpodobnější, že renomovaní dodavatelé programů mají své WWW stránky s nejčastějšími otázkami (FAQ) v případě nesprávného nebo nekorektního fungování programu a případného odstranění problémů.

Při přechodu z jednoho informačního systému na jiný by si firmy také měly uvědomit návyky a rutinu zaměstnanců. Jedná se zde především o navyklé klávesové zkratky, popřípadě zda program umožňuje definici klávesových zkratk.

Jedním z důležitých parametrů vybíraného programu je také samotný přístup k programu například prostřednictvím uživatelského jména a k němu příslušného hesla. Je vhodné, aby při práci s programem bylo zřejmé, kdo jednotlivá data vkládal. Správce (administrátor) by měl jednotlivým uživatelským jménům přidělit práva pro práci s programem. Jako samozřejmost se považuje neprozrazení přístupových hesel jiným osobám.

Za další důležitou oblast můžeme dále považovat, na jaké platformě byl daný program vytvořen. V případě jakéhokoli nestandardního chování programu byl měl být zajištěn přístup alespoň k záložní kopii.

Tímto se dostáváme k dalším problémům při výběru programu a tím je zálohování. Některé programy samy vybízejí k vytvoření záloh a je možné u nich i nastavit například den a hodinu vytvoření záložních kopií, popř. jejich odeslání na záložní disk. Zálohování je velice důležité, protože přijít o ztracená data se může stát neřešitelným problémem a náklady na jejich opětné zpracování mohou dosahovat až několikanásobek ceny pořízení dat.

Dalším ne nepodstatným prvkem je schopnost adaptability programu pro konkrétní požadavky firmy. Zde se může jednat například o možnost zavedení analytických účtů, možnost úpravy účetního rozvrhu, schopnost pracovat s cizí měnou, možnost vytváření vlastních výstupních sestav apod.

To už jsme přešli na implementaci (zavedení) programu a jeho vyzkoušení. Řada dodavatelů nabízí na svých WWW stránkách vyzkoušení si programu v tzv. START (zkušební) verzi. Tato verze je většinou omezená množstvím vkládaných dat popřípadě časově.

Neustále se hovoří o „koupi“ programu, ale měli bychom si uvědomit, že ve většině případů se nejedná přímo o „koupi“ programu. Jedná se o zakoupení uživatelských práv (licence) k provozování programu na předem stanoveném počtu stanic a za stanovených podmínek.

Tímto se dostáváme k dalšímu, i když ne tak podstatnému prvku a tou je cena. Nikdy by se firmy neměli řídit cenou jako rozhodujícím faktorem. A to i jak pro výběr nejlevnějšího, tak i nejdražšího programu. Nejlevnější program samozřejmě nemusí být nejhorší a naopak, nejdražší program není vždy nejlepší.

Jestliže si už firmy vyberou nějakého konkrétního dodavatele, měly by si ho „prověřit“. V praxi to znamená, že si o něm zjistí co nejvíce informací. Jedná se zde především o jeho pověst, případné reference, počet zaměstnanců, popřípadě recenze na daný program. U těchto recenzí je však doporučeno postupovat velice opatrně, mohlo by se jednat o skrytý způsob placené reklamy. Nejvhodnější formou se jeví srovnávací posudky nezávislých odborníků,

kteří mezi sebou porovnávají obdobné programy od více výrobců. Jako dobrý marketingový tah od dodavatele slouží posouzení programu od nezávislého auditora.

Výběr vhodného programového vybavení pro firmu není jednoduchou záležitostí. Při výběru by se nemělo hodnotit jedno kritérium, ale měl by se provést multikriteriální výběr. (Hindls, 2003).

Závěr

Firmy by měly zvážit a vybrat kritéria, která považují se zřetelem na jejich konkrétní požadavky a situaci za nejdůležitější a přiřadit každému kritériu určitou váhu v procentech. Jestliže pak míru splnění daného kritéria ohodnotí známkou ve zvoleném rozpětí, vyjde jim celkové hodnocení daného programu. Ve většině jednodušších případů však lze vystačit s relativně jednoduchou tabulkou, představující pro každý z hodnocených programů přehled kritérií v jednotlivých kategoriích, jejich váhu a hodnocení. Uvedený multikriteriální výběr by firmy neměly brát v úvahu mechanicky tak, že program, který obdrží nejvíce bodů je nejlepší a je možno bez dalšího započít s jeho koupí a implementací. Vhodnější je chápat tento postup ne jako výběr nejlepšího, ale spíše jako eliminaci nevhodných programů. Pokud takto zhodnotí samostatně větší počet programů, o jejichž koupí potenciálně uvažují, měly by vybrat například tři „favority“, o které se pak mohou dále podrobněji zajímat již v přímém kontaktu s dodavatelem.

Literatura

- [1] Hindls, R. – Hronová, S. – Cipra, T. – Mejzlík, L. (2003): *Kvantitativní metody a informatika*. Praha, Institut svazu účetních, 2003.

Kriteria výběru účetního programu pro malé a střední firmy

Michal Hora

ABSTRAKT

Článek pojednává o výběru vhodného účetního programu pro malé a střední firmy z pohledu jeho použití. Pojednává o obsahových kritériích, technických kritériích a obchodních kritériích. Jednotlivá kritéria jsou dále členěna na podkritéria. Závěrem článku je popis multikriteriální výběru účetního software pomocí bodového ohodnocení jednotlivých účetních programů.

Klíčová slova: Účetnictví; Účetní program; Malé a střední firmy.

Selection of accounting software for SMEs

ABSTRACT

The aim of the paper is to discuss the selection of accounting software for SMEs from the point of view of an end user. The measures are split into three categories: performance features, technical criteria and business requirements. The three groups are then analyzed more precisely within narrower subgroups. As a part of conclusion a multi-criteria research is deployed to facilitate the process of choosing appropriate software.

Key words: Accounting; Software; SME

JEL classification: M49